

1

Pia, paket och proppmätt

"Mäh... vad ful... det här är ju typ bebisblått..." Pia Neuhaus höll demonstrativt upp den ljusblå blänkande lackväskan någon centimeter från mamma Christels förvånade ansikte. "... gult eller grönt sa jag ju... jag visade ju dig för faan... men åh..."

Pia markerade sitt uppenbara missnöje ännu mer genom att slå väskan mot det fluffiga duntäcket. Släppte den sedan ifrån sig som om den brändes. Hon knölade ihop det sönderrivna omslagspapperet till en boll och kastade den så hårt hon kunde mot fotändan av sängen. Det gick sådär. Den fjäderlätta pappersbollen flög långsamt genom luften i en vid båge och landade mjukt på golvet precis bredvid pappa Herberts extremt välputsade skor. Herbert Neuhaus sänkte blicken och betraktade först pappersbollen och därefter sin dotter. Såg hur hon plutade surt med läpparna, rynkade pannan och utmanande korsade armarna över bröstet. Hon var definitivt inte nöjd. Så mycket såg han. Det här blev fel. Så mycket förstod han.

Men han sa inget. Bara öppnade och stängde munnen ett antal gånger. Lite som en fisk. Sedan suckade han lätt och drog ena handen över sitt grå snaggade hår. Sökte sin frus blick samtidigt som han fingrade lite försiktigt på sin grälla sidenslips och rättade till slipsnålen.

"Men älsklingen..." Christel Neuhaus satte sig på sängkanten och gjorde ett tafatt försök att smeka sin dotter över det långa ljusbruna håret. Men Pia drog sig snabbt undan. Kvick som en kobra kastade hon sig in mot väggen. Kröp ihop bland alla de uppradade gosedjuren och betraktade sin mor över axeln med en sårad gråblå blick. Christel drog tillbaka den höjda handen mot sitt eget ansikte och föste bort en blond hårslinga. Fäste den bakom örat samtidigt som det ryckte lite nervöst i ena mungipan på henne. "... men Pia älsklingen... du har ju inte öppnat alla paket än..." Hon hostade till och sträckte sig mot den stora papperspåsen på golvet.

"Här ska du se..." Christel rotade sökande runt bland ett antal paket. "... jag tror att... här vännen... här får mammas älskling..." Hon sträckte fram två snarlika paket mot

sin truliga dotter. "Egentligen ville de nog vara med själva men... det här är från Josefina och Greger och barnen... och här är ett från Marie och Emanuel... de träffar vi ju sen förstås..."

Med ens förändrades stämningen i sovrummet. Vips sjönk surhetsgraden en aning. En betydligt gladare Pia tog hungrigt emot de båda paketen. Hon lyssnade med ett halvt öra på vad hennes mamma fortsatte att prata om.

"... och så har jag och pappa ordnat en liten överraskning till dig..." Christel log kärleksfullt mot sin man. Herbert tog med ens två steg fram och la en trygg hand på hennes axel. "... först ska vi luncha på ett trevligt ställe och sen blir det något annat... Josefina och..."

"Perfekt!" Pia skrek rakt ut. Det riktigt lyste om henne när hon såg vad paketen innehöll. "Asbra!" Hon höll upp två lackväskor brevid varandra. "... fatta denna med min gröna skinnjacka..." Hon skakade på den ljusgröna väskan för att markera vilken hon menade. "... och den här gula med... ja... what ever... asbra..."

• • •

De tog pappas stora svarta suv. Men det var mamma som körde. Pia satt bredvid henne. Hon fick alltid åka fram. Behövde inte ens fråga längre. När de tre skulle åka någonstans gick pappa direkt och satte sig i baksätet. Så var det bara.

Pia njöt. Det kändes så vuxet att få åka fram. Och så satt man så högt upp i pappas bil. Lite över alla andra kändes det som. Bilen luktade fortfarande som om den var ny... fastän den säkert var ett halvår nu. En doft av lyxigt läder blandades med pappas rakvatten.

Pia hade den krokodilgröna lackväskan i knät. Höll upp den lite mot skinnjackan och log nöjt. Ton i ton. Så jäkla snyggt! Det var egentligen alldeles för kallt för skinnjackan idag... men skit samma.

Hon öppnade och låtsades rota lite i väskan när de stannade vid ett rödljus och två tjejer i hennes egen ålder fnissande passerade utanför rutan. De kunde ju inte veta att hon inte hade något i väskan förutom sin mobil och ett läppglans. Hon fiskade upp mobilen och kollade hur många lajks hon fått på bilderna hon lagt upp. Hur många som helst. Pia läste belåtet några av kamraternas avundsjuka kommentarer. Hon log för sig själv och vände sig mot sin mamma.

• • •

Mamma Christel såg så liten ut där hon satt bakom ratten. Liten och sammanbi-

ten. Alltid så koncentrerad när hon körde. Händerna tio i två på ratten och överkroppen lätt framåtlutad. Hon satt verkligen aldrig bekvämt tillbaka lutad mot sätet. Såg inte ut att njuta av att köra. Var mer på hjälpänn liksom. Ändå propsade hon alltid på att få köra. Pia studerade mammas ansikte. Hon såg lite trött ut. Samma känsla fick hon när hon sneglade bak på pappa. Att han såg lite sliten ut mitt i allt det där våldof-tande uppklädda. Eller ganska mycket sliten. Och gammal.

Plötsligt högg det till i magen på henne. Det hände ibland. När hon tänkte på hur gamla hennes föräldrar var jämfört med alla andras. Vad orättvist det var på nåt sätt. Att alla andras föräldrar var unga och hade hela livet framför sig. Hennes föräldrar kunde ju dö när som helst egentligen. Bara sådär. Tänk om hennes mamma plötsligt bara skulle falla ihop där över ratten och *dö nu*. Pang bom borta.

• • •

"Då så... då var vi framme..." Pappa knäppte av sig bilbältet och lutade sig fram mot henne. "... Råglunda Herrård Pia... det var här inne som Josefina och Greger hade sin bröllopsfest... men du var så liten då... minns väl inte det va?" Han klappade henne lätt på axeln och öppnade bildörren.

"Pia-Lia! Grattis på fölsedan min lilla stora tjej..." Pia hann knappt ur bilen innan hon fullkomligt överfylls av sin höggravida storasyster. Marie gav till ett illtjut. Kramade henne hårt och pussade upprepade gånger på henne innan hon släppte taget. Pia kunde inte låta bli att stirra på den enorma magen som stack fram ur den öppna kappan. Om Marie hade varit stor i julas... så var det ingenting emot vad hon var nu. Det såg nästan ut som om hon skulle sprängas. Och ändå var det en månad kvar typ.

"Grattis gumman!" Emanuel var lite mer normal i sitt gratulerande. Han kramade om Pia lite lätt och höll sedan fram ett litet silvrigt paket med en gigantisk röd rosett på. "Grattis på tolvårsdagen!"

"Men jag fick ju den här av er..." Pia visade upp den grönskimrande väskan. "... mamma sa att..." Hon tystnade och tittade frågande på sin syster.

"Lilla älsklingen..." Marie tog ett bestämt tag i Pias haka och granskade hennes förvånade ansikte. "... det är väl inte varje dag man fyller tolv år heller... och du måste ju ha nåt som matchar också..." Hon blinkade menande åt sin lillasyster.

Medan Marie och Emanuel hälsade på mamma och pappa slet Pia upp det lilla paketet. Det innehöll ett par örhängen som hon och mamma hade tittat på veckan innan. Ett par örhängen som matchade krokodilväskan perfekt. De var stora, runda

och nästan limegröna. Hur coola som helst. Med små små ingraverade rosa blommor. Pia höll örhängena mot väskan och sen mot skinnjackan. Det kunde inte bli bättre. Marie hjälpte henne på med smyckena samtidigt som Jossan och Greger hoppade ur sin bil längre bort och hjälpte sina två små loss från barnstolarna.

"Grattis min lilla prinsessa! Grattis lilla moster..." Josefina föste Ester och Holger framför sig. Barnen höll var sitt silvrigt paket i sina ivrigt framsträckta händer. Två paket prydda med var sin stor röd rosett.

• • •

"Men ta en av varje vettja..." Marie smög upp bakom Pia. Så mycket hon nu kunde smyga med sin kroppshydd. De två gick en andra eller tredje runda till buffébordets efterrättsavdelning. De andra i familjen satt nöjda med var sin kopp kaffe. Men de här systrarna var lika goda gottegrisar båda två. Det fanns alltid plats för en dessert eller två. Hur mätt man än var liksom. Oftast i alla fall.

"Vet inte om jag orkar... jag är ganska proppmätt..." Pia lät blicken löpa över godsakerna. Det doftade helt fantastiskt. Och allt såg otroligt smaskigt ut. Hon hade redan testat våfflorna, chokladfudgen och marängsvissen. Men det fanns ju en hel del kvar om man ville...

"Äh... det är bara att lämna om du inte orkar... bufféer funkar så Pia... ta en bit av varje..." Marie skar en bit av hallontårtan som för att visa sin syster. Sedan höll hon fnissande upp en liten skål creme brulee. "Titta... det här ser ju ut som ett litet badkar..."

• • •

"Jaha..." Herbert harklade sig och hela familjen runt bordet tystnade. "... nu behöver i alla fall inte jag äta något förrän nästa vecka..." Han vände sig mot Pia. "När maten har sjunkit undan... är det dags för en annan liten överraskning..." Han log lite hemlighetsfullt mot sin dotter. "... och sedan får vi se om vi klarar av att fika en gång till senare i eftermiddag eller kväll..." Han höll sig för magen och pustade lite. "... för hemma i kylskåpet står nämligen två stora tårtor och väntar... någon som är sugen redan?"

"Nej... inte direkt va..." Marie stånkade till och sköt bort ett överfullt efterrättsfat. Hon lutade sig fram mot smyckesaskarna på bordet. "Nej du Pia-Lia... nu tycker jag vi tar tag i dom här små godingarna igen... dags att byta färg igen... vad sägs om... gula örhängen den här gången?"

1

Sara, svett och semesterplaner

"Åh... en... två... tre... fyr... kom igen nu då... upp med knän och armar... sista pulslåten nu... kom igen..."

Cobrastyle med Teddybears Stockholm featuring Mad Cobra pumpade eggande ur högtalarna. Friskis & Svettisledaren Lina Wollter tog i från tårna. Både med kroppen och med rösten. Hon befann sig i mitten av den största salen. Hoppade hurtigt upp och ned. Iklädd sina supertajta röda och vita träningskläder. Omgiven av ett hundratal vilt flåsande motionärer i varierade färger och former. Ett gäng som gjorde så gott de kunde för att komma upp lika högt med sina knän och armar som hon. Många med nyårslöftet piskande över ryggen.

Sara Lilja kämpade sammanbitet på sin vanliga plats. Mellan pelarna längst in i salen. Lina avslutade alltid sina pass med den här låten. Sara kunde den utantill. Den satt liksom i kroppen. Varje takt och ton. Hon ökade automatiskt. Utan att tänka.

Sara betraktade fundersamt ryggarna på sina andfådda medmotionärer. Det var hon och några till som höll till här bak. Med flera kvadratmeter var att gympa på. Resten trängdes där framme. Längst in i cirkeln. Hon kunde inte förstå varför de valde att stå där. Folk drogs alltid in mot mitten på slutet av passen. Som någon slags masspsykos. Där framme kunde man ju inte koncentrera sig på träningen. Där var man ju tvungen att samtidigt ha koll på hur armarna fäktade och var man satte ner fötterna. För att inte skada någon annan.

Lina Wollter peppade sin församling att kämpa hela vägen in i kaklet. Överröstade musiken och skrek uppmuntrande när de gjorde sina sista höga knäuppsdragningar. Med svetten sprutande, armarna viftande och händerna taktfast klappande.

Och... så var det plötsligt över. Handklappen övergick i en spontan applåd. De som varit med förut visste vad som gällde nu. De som var nya deltagare hängde lite små-

förvirrat på de andra.

En betydligt lugnare låt med orientaliska toner drog igång. En melodi helt i kontrast mot det frustande och flåsande som samtidigt pågick. Med tomatröda ansikten och genomblöta av svett började hela gänget vandra runt medsols i salen. Lyfte lydigt på axlarna och släppte ner dem igen. Sträckte på sig som nyvakna katter och låtsasplockade äpplen. Nu var det dags för nedvarvning... stretching... och så småningom lite avslutande avslappning.

Sara höll sig fortfarande i utkanten av cirkeln. Visste exakt vilken takt hon skulle hålla för att hinna tre varv i salen och hamna tillbaka på sin vanliga plats när de stannade igen.

Friskis & Svettis tilltalade verkligen Sara. Det var så härligt att gympa till bra musik med peppande ledare. Passen var genomtänkta för att maximera träningseffekten. Det var bara så här i början av varje termin som det kunde vara lite väl mycket folk på passen. Annars var det verkligen en perfekt träningsform för henne. Fastän det hade förändrats en del sedan åttiotalet när hon testade Friskis för första gången. Men faktiskt bara åt det positiva hållet. Idag fanns det ännu fler pass och träningsformer att välja bland. Även om hon själv helst valde pass efter vem som var ledare. Lina Wollter var en av hennes favoriter för tillfället. Vilken tur att hon hittade Lina när Olle Knutsson slutade. Olle vars pulspass hon gått på tre gånger i veckan i över femton år. Som plötsligt fick nytt jobb och flyttade från stan. Bara sådär. Poff! Borta!

• • •

"Då avslutar vi med lite avslappning..." Lina Wollter gick raskt över golvet fram till musikanläggningen. Hon tryckte på några knappar och drog samtidigt sin inövade ramsa. "... och du som inte vill vara med på det... ber jag lämna salen nu... så vi andra inte blir störda..."

Sara Lilja drog upp den blonda hårtofsen mitt på huvudet så den inte var i vägen. Rättade till det svarta linnet som hasat upp lite och la sig ned på rygg på den klarblå yogamattan. Placerade de smala nakna armarna mot den kalla knottriga ytan. Hon rös till. Ville inte ens tänka på vad som fanns på den där mattan. Vilka spår man kunde hitta efter hundratals svettiga kroppar. Vilka bakterier som frodades där. Sara försökte alltid ta en av de mattorna som låg längst ner i högen. Hon inbillade sig att de var något fräschare. Inte lika flitigt använda.

Hon tog ett djupt avslappnande andetag. Drog in genom näsan. Fyllde lungorna med luft och insåg för sent att någon bredvid henne precis måste ha släppt väder.

Fjärtat rakt ut i lokalen. Och det var tyvärr inte helt ovanligt. Det fanns allt några minus med att träna tillsammans med andra. Och detta var ett av dem.

Det gick att välja sin plats för att undvika den värsta trängseln i lokalen. Det var ju bara att flytta på sig. Hitta sin egen space. Men det gick tyvärr inte att undvika andra människors kroppsodörer. Och sådana fanns det dessvärre gott om. I form av svett, dålig andedräkt och illa tvättade träningskläder. Och vid så gott som varje pass kunde man känna nu och då hur mänskliga avgaser blandades med svettlukten i salen. Vad var det med folk? Hade de ingen tarmkontroll?

"Åh!" utbrast Sara spontant och satte sig upp. Försökte febrilt frusta och hosta ut fjärtluften ur lungorna. Vred samtidigt huvudet åt alla håll för att försöka känna var det möjligtvis fanns lite fräschare luft att andas in. Vilken äcklig känsla. En annan persons prutt rakt ner i hennes lungor. Sara fick nästan lite panik.

"... så är det bra om vi tystnar... lägger oss ner... och tar det lite lugnt..."

Sara fattade att det sista Lina sa innan avslappningen drog igång helt klart var menat åt henne.

• • •

Hon brukade duscha hemma. Klarade inte riktigt av det där med gemensamma duschar. Var inte helt bekväm med att röra sig naken bland andra. Tyckte dessutom att det var jobbigt... att först tvingas stå i kö med andra svettblanka kroppar... för att sedan stressduscha medan någon annan studerade hennes kropp och otåligt väntade på sin tur.

Nej... då var det lättare att bara dra på sina överdragskläder. Att ta sig hem och duscha i lugn och ro. Ibland hände det att hon sprang hem. Det var ju bara fem kilometer. Om hon inte kom direkt från jobbet och hade för mycket att bära.

Sara låg självklart i lä om hon jämförde sig med lärarna på skolan. Som de bar hela tiden. Vissa hade till och med dragit på sig kroniska ryggsador på grund av många års felaktigt kånkande. Hon hade i sin roll som skolsköterska skickat flera lärare vidare till företagshälsovården. De flesta gick med överlastade axelremsväskor eller tunga portföljer. Bar snett. Ständigt på samma axel eller i samma hand. Resultatet blev sneda och felbelastade ryggar. Hon hade faktiskt föreslagit rektor Lars-Göran Wundertal för något år sedan att de skulle köpa in rejäla ergonomiskt utformade ryggsäckar till personalen. För att spara på ryggarna. Kanske med Högländaskolans logga på. Men det fanns inget som helst utrymme för sådant i budgeten hade rektorn snabbt meddelat.

• • •

Sara stannade till utanför glasdörrarna till den stora salen. Nästa pass hade redan dragit igång där inne. Ett medelpass med en ung kille i tjugofemårsåldern. Hon kom inte ihåg vad han hette... men däremot att hon varit på ett av hans pass i höstas. Det hade inte riktigt fallit henne i smaken. För hård musik och lite för konstiga rörelser. Hade inte känts bekvämt alls.

Hon tryckte ner fleecemössan på huvudet och drog upp dragkedjan i den vind-täta träningsjackan. Klev med stora bestämda steg uppför trapporna till receptionen.

Var så god på Tjugondedag Knut – energi att dansa julen ut! stod det på ett litet handskrivet plakat vid disken. Bredvid fanns en stor skål med energikakor.

En annan kvinna i överdragskläder stoppade fickorna fulla innan hon försvann ut genom utgången. Tänk att det alltid fanns de som passade på när något var gratis.

"Var så god!" Tjejen bakom disken log hurtigt. Sara såg att hon höll på att dra plasten av några rejäla tidningsbuntar. "... passa på du också..." Hon nickade mot skålen.

"Tack... men nej tack..." Sara log lite nervöst mot henne. "... eh... är det där nya nummeret eller?" Hon tog några steg närmre.

"Jajamän... kom precis..." Tjejen la upp en tidning på disken. "... här... ta en..."

Sara tackade och tog emot. Hon tyckte om Friskispressen som den hette. Men hon försökte alltid få tag i ett fräscht exemplar. Det fanns högar av Friskispressen i ställ utanför träningshallarna. En gratistidning att ta med hem. Men de flesta bläddrade bara i dem på plats. Läste lite medan de väntade på att passet skulle börja och la sedan tillbaka dem i stället igen. Tidningarna såg ju ut därefter. Stora kladdfläckar på framsidan och hundöron på var och varannan sida. Inte speciellt inbjudande för nästa person att plocka upp och läsa. Men fick leta långt ner i högen för att hitta ett någorlunda fräscht exemplar.

Sara skulle precis rulla ihop tidningen i handen när hon fick syn på något. Längst ner på första sidan. *Möt våren i Portugal! Sol, semester och svettiga pass. Anmäl dig till årets träningsresa.* Så det var dit de skulle åka i år. Hon hade läst många artiklar om de där träningsresorna genom åren. Det verkade så härligt. Tänk så perfekt det skulle vara. Att fly från senvintern till värmen och solen. Att få njuta av träning från morgon till kväll i vackra miljöer. Och umgås med likasinnade.

"Kanske skulle åka..." Sara pratade drömmande rakt ut.

"Ursäkta?" Tjejen bakom disken stannade upp och tittade uppfördrande på henne. "... sa du nåt?"

"Nej... jag bara... nej då..." Sara drog på sig vantarna och rullade ihop tidningen.

Hon kunde se genom rutan hur det skymde där ute. Hur folk hukade när de stretade gatan fram i den iskalla januarivinden. Det hade blåst rejält hela veckan. Rakt genom märg och ben. För en sekund ångrade hon nästan sitt beslut att springa hem. Den halvt intorkade svetten kändes kall mot ryggen. Och kallare skulle det bli. Hon kunde ju faktiskt ändra sig och ta den varma sköna bussen istället.

Men så bet hon ihop. Tryckte upp dörren och började springa så fort hon kom ut. Höll tidningen som en stafettpinne i vänsterhanden. Kutade fort som tusan. För nu gällde det att få upp värmen igen. Och hålla tungan rätt i mun så hon inte halkade. Sara brukade nästan alltid få en melodi i huvudet när hon sprang. En låt med passande rytm som gick på repris där inne. Hjälpte henne framåt. Men idag var det lite annorlunda. Idag var det ett taktfast mantra som startade och som fortsatte hela vägen hem. En fyrstegstrall. Det började när hon satte i vänsterbenet.

"Por... tu... gal... tystnad... Por... tu... gal... tystnad..." Vänster... höger... vänster... höger. "Por... tu... gal... tystnad..."

Till och med i trappan upp till lägenheten ekade landets namn i hennes inre. Hon hade ju faktiskt pengarna. Och när var hon utomlands senast? Det kom Sara inte ens ihåg.

Hon fick snabbt upp dörren till lägenheten och slog sig flåsande ner på pallen i hallen. Bläddrade fram till artikeln om årets träningsresa och slukade den medan andningen hämtade sig och eftersvettningarna la sig.

"Portugal..." sa hon högt för sig själv. "... tja... varför inte?"